

KIBLA2LAB: Laboratorij za humanizacijo tehnologije

 [vecer.com/kultura/kibla2lab-laboratorij-za-humanizacijo-tehnologije-10191048](https://www.vecer.com/kultura/kibla2lab-laboratorij-za-humanizacijo-tehnologije-10191048)

Petra Zemljič

Kibla Portal ostaja razstavni prostor, obogaten z demonstracijskim prostorom in novimi znanji. Sašo Bizjak

Konzorcij treh slovenskih institucij vzpostavlja laboratorije in projekte po vsej državi z namenom združevanja umetnosti, znanosti, gospodarstva, izobraževanja in tehnologije. Mariborskega bodo odprli danes

Kibla v Portalu v Valvasorjevi ulici v Mariboru danes odpira KIBLA2LAB, ki bo inkubator za ideje, njihov razvoj, načrtovanje in produkcijo na področju umetnosti, kulture, znanosti, tehnologije, gospodarstva, tudi ekologije. Na enem mestu bo mogoče prenašati znanje in izkušnje, tam bo vzpostavljena tehnična podpora za umetniške in kulturne projekte, sploh intermedijske. S projekti, ki jih v Kibli že zaganjajo, nagovarjajo študentsko, strokovno pa tudi širšo javnost ter izobraževalne in raziskovalne ustanove v Mariboru. Predstavitve bodo pospremile demo predstavitve pilotnih projektov, interaktivne simulacije v okoljih virtualne in navidezne resničnosti, predstavitev pilotnega projekta Ljubzenski stroj in umetniške prakse intermedijske umetnosti **Valerie Wolf Gang**.

Kibla je s tem programom del projekta RUK - Mreže centrov raziskovalne umetnosti in kulture, ki ga sicer izvaja Zavod za kulturo Delavski dom Trbovlje, partner je še PiNA iz Kopra. Za povezovanje umetnikov, gospodarstva in lokalne skupnosti so slovenski protagonisti iz EU dobili 4,5 milijona evrov. **Špela Pavli Perko**, vodja projekta, poslanstvo vsega vidi v humanizaciji tehnologije. "Naša vizija je, da tehnologija koristi vsem, tako da je del vsakdanjega posla, vsakdanje kulture in vsakdanje skupnosti. Delamo za to, da ustvarjamo raznolike možnosti približevanja in uporabe tehnologije v vsakdanjem življenju," je izpostavila.

3D-modeli omogočajo publiki, da se poda na digitalno potovanje skozi fasade in zidove.www.mruck.si

Ta čas vzpostavljajo tri laboratorije (ob Mariboru še v Trbovljah in Kopru), prostore, ki bodo stična točka za ljudi iz intermedijske umetnosti, znanosti, gospodarstva, izobraževanja in tehnologije, tam bi odkrivali in raziskovali skupne možnosti. Te nastajajo z gostujočimi rezidenčnimi umetniki in skozi pilotne projekte s podjetji, še razloži Perkova. Vse s ciljem, dodaja, da s humaniziranjem tehnologije razvijejo nove izdelke, storitve in procese. Laboratoriji pa bodo tudi podpora novim vsebinam v izobraževalnem sistemu (na formalni in neformalni ravni) ter standardizaciji in profesionalizaciji intermedijskega področja. "Vsi trije projektni partnerji že več kot dve desetletji skupaj delujemo na področju intermedijske umetnosti in se povezujemo z gospodarstvom. Naše skupno delovanje se vsako leto odraža v programih treh festivalov, ki povezujejo umetnost, tehnologijo, znanost in družbo, s projektom RUK pa imamo priložnost, da intermedijska umetnost pokaže svoj potencial in nepogrešljivost v družbi. Naša odgovornost je, da zgradimo temelje za samostojno delovanje v prihodnosti."

Virtualizacija dediščine

V Kibli se za zdaj osredotočajo na dva projekta: prvi je virtualizacija kulturne in industrijske dediščine, drugi je bolj ekološki, na temo mariborskega botaničnega vrta, kjer so v navezavi z biotehniško in tudi medicinsko fakulteto. Z novimi mediji naj bi podpirali razvoj kulturnega turizma, ki zanima nove generacije. Za ta namen so že pridobili laserski skener, s katerim so na primer posneli podzemne rove na Teznem, na tak način bi arhivirali in dokumentirali vso kulturno in industrijsko dediščino v mestu ali pa celo na kup spravili vso slovensko dediščino, nadalje želijo ustvariti spletno aplikacijo, posledično pa Slovincem dvigniti zavest, kaj vse obstaja in kaj sploh imamo.

Na kup bi lahko spravili vso slovensko dediščino

Peter Tomaž Dobrila izpostavlja pomen laboratorija kot demonstracijskega prostora, saj bi z vedenji, ki jih imajo, izobrazili čim širšo javnost, računajo pa predvsem na mlade ljudi, ki so teoretično dobro podkovani, manjka pa jim prakse. S pridobljenimi znanji bi se kasneje vključevali v delo javnih in neprofitnih organizacij, ki pa niso v domeni podjetij. Ideja mariborske ekipe je tudi nadgradnja interneta v smislu pametne, kreativne uporabe, vpogleda v to, kaj vse se lahko naredi s pomočjo sodobne tehnologije in medijev. Da to niso le družbene platforme, ampak so mogoče tudi drugačne stvari. "Dandanes se cela EU ukvarja z mediji in internetom, v glavnem se govori le še o komercialnih vsebinah, v povezavi z avtorskimi pravicami, pozablja pa se, zakaj je internet nastal - kot neprofitni medij z znanstvenimi in izobraževalnimi vsebinami, ki so ga nato najedli komercialni ponudniki, ker preko javno dostopnih vsebin delijo svoje marketinške projekte. Tudi vsak kos opreme so te firme razvijale z javnimi sredstvi, zdaj pa delajo biznis. Ampak internet ni prostor za marketing in družbena omrežja, saj mu s tem brišejo osnovne funkcije interneta, zaradi česar je bil sploh vzpostavljen," govori Dobrila.

Virtualno plus resnično

Vodja mariborskega laboratorija je **Žiga Pavlovič**, ki ta prostor vidi kot tistega, ki bo vključil virtualno v resnično življenje. "Mladi danes so zelo v virtualnem svetu, zato je naš cilj združevanje, da se ljudje čisto ne ločijo. Ena smer v prihodnje je gotovo mirna tehnologija, nasprotna temu, kar imamo danes, da se v podjetniškem smislu dizajnirajo takšne aplikacije, ki ukradejo vso pozornost. Na tem sloni vsa digitalna tehnologija, mlade generacije so zrasle v pridobivanju sledilcev, merjenju socialnega statusa, prevzeli smo ta ameriški srednješolski način, kdo je popularen in kdo ni, vse to pa vpliva na psihosocialno stanje in tudi na družbo. Zdaj pa imamo možnost, da razvijemo drugačne oblike uporabniške izkušnje, in to težko delamo v obliki start-upa, kjer je glavni namen pridobivanje dobička nazaj. Naš dolgoročni cilj je dokazati drugačne oblike dizajna, ki ne slonijo na pridobivanju pozornosti in izkoriščanju ego stanja ljudi."

Kje so etični in moralni vidiki?

Borut Jerman, vodja projekta pri PiNI Koper: "V svetu, ki ga živimo in živi nas, je tehnologija izredno pomemben gradnik našega vsakdana. Na neki način nam pomaga komunicirati, posreduje nam znanje in tudi nadzoruje. Umetnosti je želja po svobodi inherentna, zato je vedno kritično obravnavala tehnologijo in njeno vseprisotnost. Tehnološki razvoj ima namreč premalo uvida v svoje učinke na družbene odnose, premalo

se ukvarja z etičnimi in moralnimi vidiki. Tehnologija je iz orodja postala smoter razvoja, družba in njeni sistemi pa v tej tekmi izgubljajo. Potrebujemo socialne inovacije, potrebujemo družbeni napredek, ki ne bo temeljil zgolj na ekonomskih kazalnikih, ampak na drugih vidikih kakovosti življenja. Za vse. Umetnost, umetniki in njihovo mišljenje onstran ustaljenih okvirov so pogoj za ta napredek. Na PiNI se bomo v sklopu projekta ukvarjali z razvojem inovativnih izobraževalnih pristopov, inter- in transdisciplinarnim izobraževanjem, trajnostnim in sonaravnim turizmom ter vključujočimi družbenimi procesi. Tehnologijo moramo misliti v sklopu družbenih procesov, njenih družbenih vplivov in nevarnosti, saj lahko samo tako preprečimo nadaljnjo dehumanizacijo."